Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
TAMARY ĆAPETA
přednesené dne 4. července 2024[1]

**Věc C-370/23**

**Mesto Rimavská Sobota**
**proti**
**Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky**

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou podal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Nejvyšší správní soud Slovenské republiky, Slovensko)]

„Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce – Životní prostředí – Nařízení (EU) č. 995/2010 – Dřevo a dřevařské výrobky – Pojmy ‚hospodářský subjekt' a ‚uvádění na trh' "

## I. Úvod

1. Mesto Rimavská Sobota (Město Rimavská Sobota, dále jen „stěžovatel") je obcí v říčním údolí Slovenského rudohoří (Slovenské rudohorie) na jihu Slovenska. Spravuje obecní lesy.

2. V červnu 2018 prodal stěžovatel určité množství dřeva právnické osobě a následně mu byla příslušnými orgány uložena pokuta za to, že neměl zaveden systém náležité péče, jak vyžaduje slovenský zákon o dřevě[2], kterým se provádí nařízení (EU) č. 995/2010 (dále jen „nařízení o dřevě")[3].

3. Stěžovatel, který napadl tuto pokutu u slovenských soudů, mimo jiné tvrdí, že pro účely sporné transakce nevystupuje jako „hospodářský subjekt" ve smyslu nařízení o dřevě, a neměla by se tudíž na něho vztahovat povinnost náležité péče, která z něj vyplývá.

[1] – Původní jazyk: angličtina.

[2] – Zákon č. 113/2018 Z. z. o uvádzaní dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh a o zmene a doplnení zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon č. 113/2018 Sb. o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na vnitřní trh a o změně a doplnění zákona č. 280/2017 Sb. o poskytování podpory a dotací v oblasti zemědělství a rozvoje venkova a o změně zákona č. 292/2014 Sb. o příspěvku poskytovaném z evropských strukturálních a investičních fondů a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) (dále jen „slovenský zákon o dřevě").

[3] – Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (Úř. věst. 2010, L 295, s. 23; dále jen „nařízení o dřevě").

## II. Skutkový stav a předběžná otázka

4. Dne 11. června 2018 uzavřel stěžovatel smlouvu o prodeji dřeva se společností MK&MK Holz, s.r.o. (dále jen „kupující“).

5. Podle vnitrostátního spisu stěžovatel na základě této smlouvy prodal kupujícímu určitý objem dřeva (vyjádřený v metrech krychlových). Na základě téže smlouvy měl kupující „provést“ těžbu dřeva do 31. prosince 2018. Ve smlouvě byly rovněž uvedeny konkrétní parcely (lesních) pozemků v lese obce Rimavská Sobota, na kterých mělo dojít k těžbě. Zaměstnanci stěžovatele měli dohlížet na kácení stromů prováděné kupujícím a měřit vytěžené objemy, aby bylo zajištěno splnění všech smluvních podmínek. Za převzetí dohodnutého množství dřeva měl kupující zaplatit stěžovateli pevnou cenu za metr krychlový dřeva včetně DPH.

6. Podle předkládajícího soudu stěžovatel prodával podobným způsobem dřevo také fyzickým osobám za účelem jeho využití jako palivového dřeva [4].

7. Rozhodnutím ze dne 25. června 2019 konstatovalo na základě dřívějšího rozhodnutí Slovenské lesnicko-dřevařské inspekce (Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia) Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova Slovenské republiky (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky; dále jen „ministerstvo“), že se stěžovatel dopustil správního deliktu podle slovenského zákona o dřevě tím, že jako „hospodářský subjekt“ nevedl systém náležité péče, aby zabránil uvedení nezákonně vytěženého dřeva nebo dřevařských výrobků poprvé na vnitřní trh. Inspekce mu uložila pokutu ve výši 2 000 eur.

8. Stěžovatel napadl tuto pokutu u Krajského soudu v Banské Bystrici (Krajský súd v Banskej Bystrici, Slovensko). Uvedený soud tuto žalobu zamítl.

9. V kasační stížnosti podané k Nejvyššímu správnímu soudu Slovenské republiky (Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, Slovensko; dále jen „předkládající soud“) tvrdí stěžovatel, že není „hospodářským subjektem“ ve smyslu nařízení o dřevě.

10. Definice „hospodářského subjektu“ je uvedena v čl. 2 písm. c) nařízení o dřevě, který stanoví, že „hospodářským subjektem“ se rozumí každá fyzická nebo právnická osoba uvádějící dřevo nebo dřevařské výrobky na trh.

11. Článek 2 písm. b) nařízení o dřevě dále upřesňuje, že „uváděním na trh“ se rozumí jakékoliv dodávání dřeva a dřevařských výrobků bez ohledu na využitý prodejní postup poprvé na vnitřní trh, za účelem distribuce nebo použití v průběhu obchodní činnosti, ať již za úplatu nebo bezplatně.

12. V tomto ohledu stěžovatel tvrdí, že podle podmínek uvedených ve smlouvě je to kupující, kdo „uvádí dřevařské výrobky […] poprvé na trh“, neboť je to kupující, kdo předmětné dřevo těží. V případě tohoto konkrétního typu transakce tedy vystupuje jako „hospodářský subjekt“ kupující, a nikoliv stěžovatel, a proto se na něj vztahuje povinnost náležité péče podle nařízení o dřevě. Stěžovatel proto namítá, že mu nelze vytýkat, že nezavedl systém náležité péče.

[4] – Je však třeba dodat, že Soudnímu dvoru nejsou známy žádné informace o těchto transakcích nad rámec krátkého vysvětlení týkajícího se jejich existence uvedeného v usnesení předkládajícího soudu.

13. Ministerstvo se domnívá, že jelikož stěžovatel prodal dřevo přímo třetí osobě, avšak nepřevedl veškerá práva, která jsou podle slovenského práva spojena s postavením správce lesa, vztahovala se přímo na něho povinnost vést zvláštní evidenci požadovanou zákonem č. 326/2005 Sb. o lesích (zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch), ve znění pozdějších předpisů.

14. Na tomto skutkovém a právním základě Nejvyšší správní soud Slovenské republiky (Najvyšší správny súd Slovenskej republiky) rozhodl o přerušení řízení a o předložení následující předběžné otázky Soudnímu dvoru:

„Musí být čl. 2 písm. b) nařízení [č. 995/2010] vykládán v tom smyslu, že uváděním dřeva na trh je i prodej surového nebo palivového dřeva ve smyslu přílohy 1 tohoto nařízení za úplatu, pokud těžbu dřeva na základě smlouvy provádí kupující podle pokynů a pod dohledem prodávajícího?“

15. Písemná vyjádření předložily maďarská vláda, slovenská vláda a Evropská komise. Poslední dva zúčastnění taktéž přednesli ústní vyjádření na jednání konaném dne 15. května 2024.

## III. Analýza

16. Mé stanovisko je strukturováno takto. Nejprve se vyjádřím k pochybnostem slovenské vlády ohledně přípustnosti projednávané žaloby (A). Poté se zaměřím na výklad požadovaný předkládajícím soudem (B). V rámci tohoto úkolu stručně představím systém zavedený nařízením o dřevě (B.1) a následně vysvětlím, proč se domnívám, že v případě typu ujednání, o které se jedná v projednávané věci, má stěžovatel postavení „hospodářského subjektu“ (B.2).

### *A. Přípustnost*

17. Slovenská vláda vyjádřila pochybnosti ohledně přípustnosti žádosti. Má za to, že otázka, jak ji formuloval předkládající soud, vyžaduje, aby Soudní dvůr *použil* nařízení o dřevě na skutkové okolnosti dotčené v původním řízení. Tato vláda však nenavrhuje, aby Soudní dvůr shledal tuto žádost nepřípustnou. Namísto toho navrhuje, aby byla otázka přeformulována tak, aby se obecně zabývala *výkladem* nařízení o dřevě.

18. Nejsem však přesvědčena o tom, že předložená otázka vyžaduje přeformulování. Tak, jak byla položena Soudnímu dvoru, již respektuje rozdělení práce zakotvené v čl. 267 prvním pododstavci SFEU mezi *výkladem* unijního práva (který je v konečném důsledku svěřen Soudnímu dvoru) a *použitím* tohoto práva (což je úkolem vnitrostátních soudů).

19. Otázku lze tedy zodpovědět tak, jak byla formulována, i když poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu vyžaduje dodatečný výklad dalších částí nařízení o dřevě, a nikoli pouze čl. 2 písm. b) tohoto nařízení, jak bude ukázáno.

## *B. K věci samé*

### *1. Zasazení nařízení o dřevě do kontextu*

20. Akční plán pro prosazování práva, správu a obchod v oblasti lesnictví (FLEGT) z roku 2003 [5] považuje „narůstající problém nezákonné těžby dřeva a souvisejícího obchodu“ za jednu z priorit Komise [6].

21. S cílem omezit nezákonnou těžbu a produkci dřeva a s tím související znehodnocování lesů a odlesňování vedl akční plán FLEGT ke vzniku dvou klíčových právních předpisů: nařízení FLEGT [7] a nařízení o dřevě.

22. Nařízení FLEGT upravuje dovoz dřeva a dřevařských výrobků do Evropské unie ze zemí, s nimiž Evropská unie uzavřela zvláštní typy dohod o partnerství [8]. Za tímto účelem zavádí systém „licencí FLEGT“. Jedná se v podstatě o správní osvědčení vydaná příslušnými orgány partnerské země, kterými může dovozce dřeva a dřevařských výrobků do Unie osvědčit, že výrobky, které chce uvést na vnitřní trh, byly vytěženy v souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy partnerské země. Jinými slovy, licence FLEGT potvrzují, že dovážené produkty byly „legálně vytěženy“ [9].

[5] – Viz sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu nazvané „Prosazování práva, správa a obchod v lesnictví (FLEGT), návrh akčního plánu EU“, (COM(2003) 251 final)(dále jen „akční plán FLEGT“).

[6] – Viz akční plán FLEGT, s. 3.

[7] – Viz nařízení Rady (ES) č. 2173/2005 ze dne 20. prosince 2005 o zavedení režimu licencí FLEGT pro dovoz dřeva do Evropského společenství (Úř. věst. 2005, L 347, s. 1; dále jen „nařízení FLEGT“). Podrobná prováděcí opatření k nařízení FLEGT byla stanovena v nařízení Komise (ES) č. 1024/2008 ze dne 17. října 2008, kterým se stanoví podrobná opatření k provádění nařízení Rady (ES) č. 2173/2005 o zavedení režimu licencí FLEGT pro dovoz dřeva do Evropského společenství (Úř. věst. 2008, L 277, s. 23).

[8] – V době přípravy tohoto dokumentu byla jedinou dobrovolnou dohodou o partnerství, která vstoupila v platnost, dohoda s Indonéskou republikou; viz Dobrovolná dohoda o partnerství mezi Evropskou unií a Indonéskou republikou o prosazování práva a správě v oblasti lesnictví a o obchodu s dřevařskými výrobky vstupujícími na území Evropské unie (Úř. věst. 2014, L 150, s. 252). Řada dohod s dalšími třetími zeměmi sice již byla uzavřena, ale dosud nevstoupila v platnost; viz například Dobrovolná dohoda o partnerství mezi Evropskou unií a Kamerunskou republikou při prosazování práva a správě v oblasti lesnictví a o obchodu s dřevařskými výrobky vstupujícími na území Evropské unie (FLEGT) (Úř. věst. 2011, L 92, s. 4) a Dobrovolná dohoda o partnerství mezi Evropskou unií a Konžskou republikou při prosazování práva a správě v oblasti lesnictví a o obchodu s dřevařskými výrobky vstupujícími na území Evropské unie (FLEGT) (Úř. věst. 2011, L 92, s. 127). Dobrovolná dohoda o partnerství mezi Evropským společenstvím a Ghanskou republikou při prosazování práva a správě v oblasti lesnictví a o obchodu s dřevařskými výrobky vstupujícími na území Společenství (Úř. věst. 2010, L 70, s. 3) sice rovněž čeká na vstup v platnost, avšak jednání o jejím provádění jsou podle všeho v pokročilé fázi; viz VPA Afrika-Latinská Amerika, „Ghana and the EU advance towards FLEGT licensing in their joint effort to combat trade in illegal timber“, k dispozici na adrese: https://flegtvpafacility.org/ghana-eu-advance-toward-flegt-licensing-joint-effort-combat-trade-illegal-timber/.

[9] – Viz čl. 1 odst. 1 a 2, čl. 2 odst. 10, čl. 4 odst. 1 nařízení FLEGT a body 3, 6 a 7 jeho odůvodnění.

23. Nařízení o dřevě je mnohem širším nástrojem. Vstoupilo v platnost dne 2. prosince 2010 a začalo se uplatňovat od 3. března 2013 [10].

24. Upravuje uvádění *veškerého* dřeva a dřevařských výrobků, které spadají do jeho působnosti [11], na vnitřní trh, ať už byly vyprodukovány v Evropské unii, či nikoli, a bez ohledu na to, zda bylo dané dřevo a dřevařské výrobky dovezeny z partnerské země FLEGT.

25. Nařízení o dřevě neřeší nezákonnou těžbu dřeva jako takovou, ale jeho cílem je od takových praktik odradit tím, že reguluje trh se dřevem a dřevařskými výrobky v Evropské unii [12].

26. Za tímto účelem uvedené nařízení ukládá „hospodářským subjektům“ [13] dvě horizontální povinnosti.

27. První povinností této skupiny je zákaz poprvé uvést na trh nezákonně vytěžené dřevo nebo dřevařské výrobky z takového dřeva [14]. Druhou takovou povinností je použití systému náležité péče před prvním uvedením dřeva nebo dřevařských výrobků na trh [15].

28. Takový systém náležité péče, který mohou vypracovat buď samotné hospodářské subjekty, nebo kontrolní organizace [16], musí obsahovat tři prvky: zaprvé opatření a postupy určené ke sledování původu a legálnosti dřeva a dřevařských výrobků [17], zadruhé postupy hodnocení rizik, které umožňují provozovateli analyzovat a posoudit riziko uvedení nezákonně vytěženého dřeva

[10] – Od 30. prosince 2024 bude nařízení o dřevě zrušeno a postupně nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 ze dne 31. května 2023 o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010 (Úř. věst. 2023, L 150, s. 206; dále jen „nařízení o odlesňování“). Toto nařízení bylo přijato poté, co „kontrola účelnosti“ z roku 2021 mimo jiné odhalila, že nařízení o dřevě nesplnilo své cíle zabránit uvádění nezákonně vytěženého dřeva na vnitřní trh (viz pracovní dokument útvarů Komise – Kontrola účelnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (nařízení EU o dřevě), a nařízení (ES) č. 2173/2005 ze dne 20. prosince 2005 o zavedení režimu licencí FLEGT pro dovoz dřeva do Evropského společenství (nařízení FLEGT) (SWD(2021) 328 final). Nařízení o odlesňování stanoví obecný zákaz uvádět na trh výrobky, včetně vývozu z Evropské unie, které obsahují určité komodity, byly jimi krmeny nebo byly vyrobeny za jejich použití, včetně masa skotu (hovězího), kůže, kakaového másla, čokolády, vybraných derivátů na bázi palmového oleje, nábytku, potištěného papíru a překližky, pokud není prokázáno, že tyto výrobky nezpůsobují odlesnění a splňují další věcné a formální požadavky (viz čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 a článek 3 nařízení o odlesňování). Podobná iniciativa probíhá také ve Spojených státech (viz návrh zákona předložený dne 1. prosince 2023, nazvaný Fostering Overseas Rule of law and Environmentally Sound Trade Act of 2023 (zákon o podpoře dodržování zásad právního státu v zámoří a ekologicky šetrného obchodu z roku 2023); k dispozici na adrese: https://www.congress.gov/bill/118th-congress/senate-bill/3371/text) a ve Spojeném království (viz zavedení přílohy 17 do 2021 Environment Act (zákon o životním prostředí z roku 2021) dne 12. prosince 2023; k dispozici na adrese: https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2021/30/schedule/17/enacted).

[11] – Věcná působnost nařízení o dřevě je stanovena v jeho čl. 2 písm. a) a příloze. Pro účely této věci je nesporné, že dotčené výrobky spadají to jeho přílohy.

[12] – Úprava toho, co se považuje za „nezákonnou těžbu dřeva“, je totiž ponechána na členských státech a třetích státech (včetně partnerských zemí), z nichž dřevo a dřevařské výrobky spadající do oblasti působnosti nařízení o dřevě pocházejí. Viz čl. 2 písm. f) a g) nařízení o dřevě.

[13] – Pro úplnost musím zdůraznit, že existují rovněž povinnosti „obchodníků“, kteří jsou v čl. 2 písm. d) nařízení o dřevě definováni jako „každá fyzická nebo právnická osoba, která v průběhu obchodní činnosti prodává nebo nakupuje na vnitřním trhu dřevo nebo dřevařské výrobky, které již byly uvedeny na vnitřní trh“. Podle článku 5 tohoto nařízení mají obchodníci povinnost sledovat předmětné dřevo a dřevařské výrobky, to znamená, že musí být schopni určit osoby, které *jim dodaly* příslušné dřevo nebo dřevařské výrobky, jakož i osoby, kterým *oni* tyto výrobky *dodali*.

[14] – Viz čl. 4 odst. 1 nařízení o dřevě, ve spojení s jeho bodem 12 odůvodnění. Obecně ohledně tohoto zákazu viz Geraets, D. a Natens, B., „Governing through trade in compliance with WTO law: a case study of the European Union Timber Regulation“, ve Wouters, J., Marx, A., Geraets, D. a Natens, B. (eds.), *Global Governance through Trade*, Edward Elgar, Cheltenham, 2015.

[15] – Viz čl. 4 odst. 2 nařízení o dřevě ve spojení s jeho bodem 16 odůvodnění.

[16] – Viz článek 8 nařízení o dřevě. Pokud je mi známo, Komise uznala celkem 12 kontrolních organizací, které splňují požadavky stanovené v čl. 8 odst. 2 nařízení o dřevě, aby působily jako „kontrolní organizace“. Viz Zveřejnění seznamu podle článku 9 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (Úř. věst. 2015, C 384, s. 4).

[17] – Viz čl. 6 odst. 1 písm. a) a bod 17 odůvodnění nařízení o dřevě.

nebo dřevařských výrobků z tohoto dřeva na trh [18] a zatřetí v případech, kdy zjištěná rizika nejsou zanedbatelná, opatření ke zmírnění rizik, která jsou odpovídající a přiměřená pro účinné snižování daných rizik [19].

*2. Kdo je v projednávané věci „hospodářským subjektem“?*

29. Předkládající soud v podstatě požaduje výklad pojmu „hospodářský subjekt“, aby mohl rozhodnout, zda byla stěžovateli správně uložena pokuta za to, že neměl zaveden systém náležité péče.

30. Podle čl. 4 odst. 2 nařízení o dřevě se povinnost náležité péče uložená tímto nařízením vztahuje pouze na „hospodářské subjekty“ [20].

31. Tato povinnost je uložena s cílem umožnit přiměřenou vysledovatelnost dřeva a dřevařských výrobků uváděných na vnitřní trh [21], a tím přispět k zabránění obchodu s nezákonně vytěženým dřevem.

32. Tato povinnost dále odráží účel nařízení o dřevě, který podle jeho bodu 31 odůvodnění představuje boj proti nezákonné těžbě dřeva a souvisejícímu obchodu. Za tímto účelem ukládá nařízení o dřevě „hospodářským subjektům“ a „obchodníkům“ zvláštní povinnosti [22].

33. Povinnosti uložené „hospodářským subjektům“ se však liší od povinností uložených „obchodníkům“. „Obchodníci“ sice mají povinnost určit osoby, které jim dodaly dřevo nebo dřevařské výrobky, a případně osoby, kterým tyto výrobky oni dodali [23], avšak „hospodářské subjekty“ mají povinnost náležité péče [24].

34. Z výkladu čl. 2 písm. b) ve spojení s čl. 2 písm. c) nařízení o dřevě lze vyvodit, že „hospodářský subjekt“ je osoba, která dodává dřevo nebo dřevařské výrobky poprvé na vnitřní trh za účelem distribuce nebo použití v průběhu obchodní činnosti, ať už za úplatu nebo bezplatně.

[18] – Viz čl. 6 odst. 1 písm. b) a body 16 a 17 odůvodnění nařízení o dřevě.

[19] – Viz čl. 6 odst. 1 písm. c) a body 16 a 17 odůvodnění nařízení o dřevě.

[20] – Článek 4 odst. 2 nařízení o dřevě stanoví, že „[h]ospodářské subjekty při uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh vykonávají náležitou péči. Za tímto účelem použijí rámec postupů a opatření vymezený v článku 6 (dále jen ‚systém náležité péče‘)“. Článek 6 tohoto nařízení v příslušné části stanoví, že „[s]ystém náležité péče uvedený v čl. 4 odst. 2 obsahuje tyto prvky […] b) postupy posouzení rizik, které umožňují provozovateli analyzovat a posoudit riziko uvedení nezákonně vytěženého dřeva nebo dřevařských výrobků z tohoto dřeva na trh. Takové postupy zohledňují informace uvedené v písmeni a) i příslušná kritéria pro posouzení rizik, zahrnující: – zajištění souladu s použitelnými právními předpisy, což může zahrnovat certifikaci nebo jiné režimy ověřování třetích stran, které se týkají souladu s použitelnými právními předpisy, – šíření se nezákonné těžby konkrétních druhů dřevin – šíření se nezákonné těžby nebo nezákonných postupů v zemi původu vytěženého dřeva nebo v regionu dané země, v němž bylo dřevo vytěženo, včetně uvážení výskytu ozbrojeného konfliktu […].“

[21] – V této souvislosti bych měla zdůraznit slovo „přiměřené“, neboť jak uvádí bod 15 odůvodnění nařízení o dřevě, cílem zamýšlené zpětné vysledovatelnosti dřeva a dřevařských výrobků je zároveň zabránit zbytečné administrativní zátěži účastníků trhu.

[22] – Pojem „obchodník“ je v čl. 2 písm. d) nařízení o dřevě vymezen jako „každá fyzická nebo právnická osoba, která v průběhu obchodní činnosti prodává nebo nakupuje na vnitřním trhu dřevo nebo dřevařské výrobky, které již byly uvedeny na vnitřní trh“.

[23] – Viz článek 5 nařízení o dřevě.

[24] – Povinnost náležité péče není uložena „obchodníkům“, kteří jsou definováni v čl. 2 písm. d) nařízení o dřevě jako „každá fyzická nebo právnická osoba, která v průběhu obchodní činnosti prodává nebo nakupuje na vnitřním trhu dřevo nebo dřevařské výrobky, které již byly uvedeny na vnitřní trh“.

35. Tedy to, co odlišuje „hospodářský subjekt“ od „obchodníka“ pro účely nařízení o dřevě, není skutečnost, že dodávají dřevo nebo dřevařské výrobky na vnitřní trh – to dělají oba subjekty. Rozlišujícím znakem je to, že „hospodářský subjekt“ je osobou, která je *první* v řetězci dodávek dřeva a dřevařských výrobků na vnitřní trh, zatímco obchodníci prodávají nebo nakupují dřevo nebo dřevařské výrobky, které jsou *již* uvedeny na vnitřní trh.

36. Z toho vyplývá, že rozhodujícím prvkem pro účely vymezení toho, kdo je „hospodářským subjektem“ ve smyslu nařízení o dřevě, je okamžik v rámci řetězce dodávek dřeva a dřevařských výrobků, kdy jsou tyto výrobky poprvé uvedeny na vnitřní trh.

37. V tomto ohledu můžeme rozlišovat dvě situace: zaprvé když dřevo a dřevařské výrobky pocházejí ze dřeva na pni nacházejícího se ve třetí zemi, které je následně dovezeno do Evropské unie a uvedeno na vnitřní trh (jako surové dřevo nebo dřevařské výrobky), a zadruhé když dřevo a dřevařské výrobky pochází ze dřeva na pni nacházejícího se v Evropské unii a uvedeného na vnitřní trh.

38. Vzhledem k tomu, že první uvedení na trh u první kategorie nastává v okamžiku propuštění do volného oběhu vnitrostátními celními orgány, je v tomto kontextu „hospodářským subjektem“ ve smyslu čl. 4 odst. 2 nařízení o dřevě právě dovozce dřeva a dřevařských výrobků ze třetích zemí.

39. Je to tedy *dovozce*, kdo musí splnit povinnost náležité péče uloženou „hospodářským subjektům“. Volba unijního normotvůrce uložit povinnost náležité péče dovozci je logická, neboť dovozce je první osobou, které může unijní právo přímo uložit vymahatelné povinnosti, pokud dotčené dřevo nebo dřevařské výrobky pocházejí ze země mimo Evropskou unii [25].

40. Pokud se však stromy, které jsou zpracovávány na dřevo a dřevařské výrobky a jejichž nezákonné těžbě má nařízení o dřevě v konečném důsledku zabránit, nacházejí v Evropské unii, jako je tomu v projednávané věci, začíná řetězec dodávek dřeva (nebo dřevařských výrobků) kácením těchto stromů v členském státě.

41. V tomto případě je „hospodářským subjektem“ osoba, která s těmito stromy nakládá na základě oprávnění, které jí přiznává vnitrostátní právo.

42. Pouze tato osoba tedy může v rámci systému náležité péče podle čl. 4 odst. 2 nařízení o dřevě prokázat, že produkty, které se tak dostanou do oběhu, jsou „legálně vytěžené“ (tj. vytěžené v souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy, jak stanoví čl. 2 písm. f) tohoto nařízení).

43. Tím se dostáváme k projednávané věci. Ze soudního spisu vyplývá, že stěžovatel, který má oprávnění jednat jako správce lesa podle slovenského práva, prodal kupujícímu určité množství dřeva, jak potvrdila slovenská vláda na jednání. Toto dřevo muselo být vytěženo, neboť dotčené stromy ještě nebyly pokáceny. Smlouva na dotčené množství dřeva má proto za následek první uvedení výrobků, které spadají do oblasti působnosti nařízení o dřevě, na vnitřní trh, neboť v tomto okamžiku začíná řetězec dodávek dotčeného dřeva. Je to tedy stěžovatel, kdo v případě této konkrétní transakce vystupoval jako „hospodářský subjekt“ a má povinnost zavést a používat

[25] – Je zřejmé, že dovezené dřevo nebo dřevařské výrobky mohou být již nějakou dobu v oběhu mimo vnitřní trh, přičemž mohou projít několika koly zpracování, takže místo dovozu může být vzdáleno od místa, kde byly dotyčné stromy poprvé pokáceny. Před dovozem dřeva nebo dřevařských výrobků do Evropské unie však není unijní normotvůrce oprávněn ovlivňovat obchod s tímto dřevem a dřevařskými výrobky prostřednictvím vnitřního předpisu.

systém náležité péče podle čl. 4 odst. 2 nařízení o dřevě. Ostatně stěžovatel je jedinou osobou, která může právně prokázat, že první uvedení dotčených výrobků na trh proběhlo v souladu s platnými slovenskými právními předpisy.

44. Pro určení „hospodářského subjektu“ není důležité, kdo dané stromy fyzicky pokácel. Vzhledem k tomu, že pouze „hospodářský subjekt“ může splnit povinnost náležité péče spočívající v potvrzení zákonnosti výsledné těžby, nemůže pověření třetí osoby úkonem kácení stromů zbavit stěžovatele jeho povinnosti náležité péče, kterou mu ukládá čl. 4 odst. 2 nařízení o dřevě.

45. Opačný postup by znamenal, že uvádění dřeva nebo dřevařských výrobků na trh by mohlo být odděleno od povinnosti vyplývající z čl. 4 odst. 2 nařízení o dřevě týkající se zajištění zákonnosti dotčené těžby. To by mohlo vést k tomu, že dřevo a dřevařské výrobky budou uváděny na vnitřní trh, aniž by osoba, která tak činí nebo je za to odpovědná, byla schopna prokázat zákonnost těžby tohoto dřeva v souladu se svými povinnostmi [26].

46. V kontextu projednávané věci by se kupující mohl stát „hospodářským subjektem“ pouze tehdy, pokud by stěžovatel prodal nebo převedl právo hospodaření ke stromům před jejich těžbou. Pouze v takovém případě by rozhodnutí o pokácení stromů a uvedení dřeva nebo dřevařských výrobků na trh přijal kupující [27]. S výhradou potvrzení předkládajícím soudem se však nejeví, že by to bylo v projednávané dohodnuto.

47. Závěrem lze konstatovat, že za skutkových okolností projednávané věci to byl stěžovatel, kdo jednal jako „hospodářský subjekt“. Je to tedy tato osoba, která měla mít zaveden systém náležité péče, aby zajistila mimo jiné dodržování platných slovenských právních předpisů.

## IV. Závěry

48. Ve světle toho, co bylo řečeno, navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžnou otázku Nejvyššího správního soudu Slovenské republiky (Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, Slovensko) takto:

„Pojem ‚uvádění na trh‘ uvedený v čl. 2 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky,

musí být vykládán v tom smyslu, že

[26] – Na jednání se diskutovalo o tom, kdo by byl „hospodářským subjektem“ v hypotetickém případě, kdy osoba pokácí strom bez povolení s cílem prodat výsledné dřevo nebo dřevařské výrobky na vnitřním trhu. Vystupoval by v takovém případě jako „hospodářský subjekt“ ve smyslu čl. 2 písm. c) nařízení o dřevě správce lesa, nebo „zloděj dřeva“? To s největší pravděpodobností není případ, který normotvůrce při přijímání nařízení o dřevě předpokládal. Nicméně vzhledem k tomu, že taková situace samozřejmě může v praxi nastat, by podle mého názoru a v souladu se stanoviskem slovenské vlády byl „hospodářským subjektem“ pro účely nařízení o dřevě stále správce lesa, a nikoli „zloděj dřeva“. Je tomu tak proto, že pouze tento subjekt je schopen zajistit zákonnost těžby, a tím splnit povinnost náležité péče podle čl. 4 odst. 2 nařízení o dřevě. Naopak „zloděj dřeva“ by tuto povinnost nikdy nemohl splnit, a tak zahájit obchodování na vnitřním trhu, které má nařízení o dřevě regulovat. Povinnost náležité péče by v takovém případě byla splněna tím, že by správce lesa do svého systému náležité péče zapsal mimo jiné popis stromů, které byly nezákonně pokáceny, spolu s hodnocením, že hrozí, že výsledné odcizené dřevo bude nezákonně uvedeno na vnitřní trh.

[27] – Tuto situaci měla Komise podle všeho na mysli také ve scénáři 10a sdělení Komise ze dne 12. února 2016, Pokyny k nařízení EU o dřevě [C(2016) 755 final, s. 18 a 19]. V příslušné části tento dokument uvádí následující: „[Scénáře 10 a 10a zdůrazňují skutečnost, že dřevo na pni nespadá do působnosti nařízení. V závislosti na podrobných smluvních ujednáních by ‚hospodářským subjektem‘ mohl být buď vlastník lesa, nebo společnost, která má právo těžit dřevo za účelem jeho distribuce nebo využití prostřednictvím vlastního podniku] […] Vlastník lesa Z prodá společnosti A právo na těžbu dřeva na pni na svém pozemku za účelem distribuce nebo použití společností A v rámci její podnikatelské činnosti. Společnost A se stává hospodářským subjektem, když vytěží dřevo za účelem jeho distribuce nebo použití v rámci vlastní podnikatelské činnosti.“

zahrnuje úplatný prodej surového dřeva nebo palivového dřeva ve smyslu přílohy 1 tohoto nařízení, pokud těžbu dřeva na základě smlouvy provádí kupující podle pokynů a pod dohledem prodávajícího.“